

ANTONIO MUÑOZ MOLINA

A megszállott

Marino felpillantott a kávéja mellől, és a hátsó asztalok felé sandított. Ijesztő megérzése helyesnek bizonyult, a rúzsztatlan ajkú lány ott ült és miután élénk színű dossziéjának helyet csinált az asztalon, épp egy kis műanyag pénztárca belsejében kotorászott, mint aki nem biztos abban, hogy ki tudja fizetni a reggelijét. Annyira fiatal volt, hogy még évek választották el végleges arcvonásainak kialakulásától. Az orra, a szája, a járomcsontja és a lerágott körmű, rövid ujjai még egy gyerekre emlékeztettek, de a mozdulatban, ahogy a szájába vette a cigarettát, és a bejáratra szegezett, néha szinte teljesen üveges tekintetben nem maradt már semmi gyermeki. Rosszul aludt, persze, karikásak voltak a szemei és nagyon sápadt az arca, minden bizonnyal hajnalban kelt, hogy időben a bárba érjen, otthon pedig azt hazudta, hogy az órái nagyon korán kezdődnek, de még az sem kizárt, hogy nem járt iskolába. Nem is lehetett elképzelni azt az arcot, amint éppen egy ablak melletti padsorban ülve valakinek a magyarázatait követi figyelmesen.

Kilenc után egy vagy két perccel érkezett, és mindig ugyanahhoz az asztalhoz ült le. Marino tudta ezt, s a pultnál elhelyezkedve várta a lányt, miközben reggelizett és az újságot lapozgatta. A reggelijét igazából már kérnie sem kellett, ami az állandóság egyik apró jele volt. Amint belépett az ajtón, a pincér már kereste is az aznapi újságot, hogy átnyújthassa neki, beindította a kávéfőzőt, és szívélyes, sőt kedves mosollyal üdvözölte. Marino hónapok óta ugyanabban az időben jelent meg a bárban, ahonnan pontosan húsz perccel később távozott, hogy idejében visszaérjen az irodába, a beléptető órához, amelybe beletette a fényképes műanyag kártyát, és már hallotta is a felmentésként ható rideg kattanást pontban fél tízkor. Mások szerint ő maga volt az óra, lényéből fakadt a pontosság.

Kilentől fél tízig a világ az iroda és a bár közötti útra zsugorodott össze. Ezt az időt átélni olyan élvezet volt számára, mintha az egyik Európa közepén található mini hercegség állampolgára lenne, ahol mindenki ismeri egymást, nincs szegénység, sem hadsereg, csak zavartalanul működő bankok számozott bankszámlákkal. Egy kedvezményeket adó kis világ: elég volt behelyezni a mágneskártyát az óra résebe, hogy az ember átléphessen a határán, és utána lemenjen az utcára és áthaladjon a téren, amelyen fák voltak meg egy kert egy átlagos szökőkúttal. Marino pontosan tudta, hogy kivel fog találkozni minden utcasarkon, és ki lesz majd a bárban, amikor belép, lógó alkalmazottak, érett korú hölgyek, akik tisztelettelően mártogatják *croissant*jukat a hosszú poharakba töltött kakaóba. Ezek az emberek legalább annyira ismerősek, mint ismeretlenek voltak, mert a város más részein Marino so-

hasem találkozott velük, mintha mindegyikük létezése, beleértve Marinóét is, arra a fél órára korlátozódna, amíg reggeliznek.

A bárba szinte soha nem mentek idegenek. Ha mégis érkezett valaki, arról a gondolataikban elmerült törzsvendégek nehezen vettek tudomást, mert már hozzászoktak ahhoz, hogy kevesen vannak, észrevétlenek, és talán még boldogok is. Ezért beletelt néhány napba, amíg feltűnt neki a lány jelenléte. Amikor meglátta, olyan volt, mint egy lassú szaturációs folyamat vége, ahhoz hasonló, mint amikor színtelen folyadékot csepegtetnek egy pohár vízbe, amely hirtelen, minden előzmény nélkül, kékes vagy vöröses árnyalatot kap. Egy nap teljes természetességgel figyelt fel rá, és nem kellett hozzá tíz perc sem, hogy beleszeressen. Húsz perccel később, az irodában, már el is felejtette. A másnapi viszontlátás kellett ahhoz, hogy felismerje a szerencsétlenség pontos és halálos dózisát, rádöbbenjen, hogy nem fiatal és hogy elvesztett valamit, boldogságot vagy teljességet, amiről addig fogalma sem volt, elkerülte a figyelmét egy futó hír egy olyan helyről, ahová sohasem jut el.

A pultnál ülve, az ajtónak háttal, Marino érezte, amint a lány elhaladt mellette a helyiség belseje felé igyekezve, olyan volt, mint egy erős széllelés vagy mint egy folyó hömpölygése. A nyár a szokottnál hamarabb beköszöntött, így mindenki rövid ujjúban járt, kivéve a lányt. A férfi, akire várt, szintén közömbösnek mutatkozott a meleggel szemben. Barna öltönyt, szűk zakót, enyhén viseltes nadrágot, vastag csomóra kötött nyakkendőt és napszemüveget hordott, ez utóbbit még felhős reggeleken is. A lány sóvárogva várta minden másodpercben, hogy megérkezzen. Szemmel láthatóan a várakozás miatt volt kialvatlan, és amikor a bárba tartott az a kétségbeesett remény hajtotta, hogy a férfi már ott lesz, de ő sohasem jött korábban nála. A pontatlanság és a közöny a férfiasságához tartoztak.

Két-három reggeli elegendőnek bizonyult, hogy Marino összerakja az egész történetet. A férfi úgy harmincöt vagy negyven éves lehetett és a lánnyal – talán hogy elkerülje a leleplezést – túlságosan ridegen bánt. Nős volt, Marino látta a gyűrűjét a bal gyűrűsujján. A gyerekei nem sokkal lehetek fiatalabb a lánynál, talán egy apró, nem túlságosan jövedelmező üzlete volt, egy butikja a külvárosban vagy egy rádiójavító műhelye, és reggelente nyitni ment, miután a lányt valamelyik buszmegállóban hagyta, megkönnyebbülten és kissé titokzatos ábrázattal, engedélyezve magának a szabadság és a hízelgés diszkrét érzését: az ő korában ki ne vágya egy ilyen lánnyal való kapcsolatra, ha megkaphatja.

Ajándékokat vitt neki. Kis csomagokat, borítékokat, amikben olcsó kis gyűrűcskék, legalábbis Marino ezt feltételezte, vagy hasonló dolgok lehettek. Könnyen elrejtethető tárgyak, amiket a férfi a zsebéből vett ki, a zárt markában átcsúsztatta őket az asztalon, és azok azonnal eltűntek a lány táskájában vagy a dossziéjában, mintha ez a minden reggeli találkozás egy gyerekes játék lenne a számukra. Marino oldalra sandítva kémlelte őket, mialatt önhittén és irigykedve arra gondolt, hogy milyen ostoba dolog a szerelem. Néha tíz percig sem maradtak a bárban. Egyik reggel a férfi még csak be sem jött. Marino látta, ahogy a lány a kialvatlanságtól duzzadt, vörös

szemeit hirtelen az üvegajtó felé fordította. A férfi az utcán állt zsebre tett kézzel, sötét napszemüvegben, hanyagul megkötött nyakkendővel, mintha neki is rossz éjszakája lett volna, és amikor megbizonyosodott róla, hogy a lány észrevette, intett felé. Mint valami alvajáró, a lány felkelt, fogta dossziéját, a csomag cigarettáját, és kiment utána.

- Már megint fizetés nélkül távozott - mondta a pincér.
- Majd én kifizetem. - Marinót néha elragadta a felesleges vakmerőség.
- Nem tudtam, hogy ismeri - a pincér gyanakvó rosszállással nézett rá.
- Ő sem tud róla.
- A maga dolga.

Marino, aki végtelenül szégyenlős volt, kifizette a két kávét, amit azon nyomban meg is bánt, mindig így járt, amikor azon gondolkodott, hogy megtegyen-e valamit vagy sem, és aznap a szokásosnál tíz perccel hamarabb fejezte be a reggelijét, a beléptető óra kilenc óra huszonöt perckor regisztrálta a visszaérkezését közvetlen felletesei meglepedésére, ennek a hónap végén csekélyke fizetésemelésben kellett megnyilvánulnia. Ugyanígy, ha bármikor csak egy percet is késett, a számítógép levont a béréből egy minimális összeget, és a legrosszabb nem az anyagi veszteség volt, amit alig lehetett észrevenni egy már egyébként is nagyon alacsony fizetésnél, hanem a tudat, hogy a legkisebb pontatlanságok is automatikusan bekerültek a személyi anyagába. Ezért Marino inkább néhány másodperccel később indult reggelizni, és nagyobb időráhagyással, egy vagy két perccel korábban érkezett vissza, így fél tízkor már az asztalánál ült írógépe előtt, és apró mentacukrot szopogatott, minthogy már nem dohányzott, vagy azzal foglalatzkodott, hogy tűhegyesre faragjon egy ceruzát. Az irodában volt, aki magában sztrájtörőnek nevezte.

Marino három napig nem mert a szokásos helyén reggelizni. Szégyellte magát, szinte elvörösödött, amikor eszébe jutott, hogy a pincér hogyan nézett rá, amikor kifizette a kávékat. Úgy mosolygott, gondolta, mint aki rájött egy eltitkolt bűnre, bizonyára úgy vélte, hogy ő is azok közé az idősebb, mogorva férfiak közé tartozik, akik a lányiskolák környékén leskelődnek. Ezekről a hihetetlen, de megtörtént dolgokról Marino is olvasott alkalmanként a bűnügyi rovatban és abban az egészségügyi ismeretterjesztő folyóiratban, amelyre előfizetett.

Rémülten gondolt arra a lehetőségre is, hogy a pincér minden rossz szándék nélkül ugyan, de beszélt róla a lánynak, ami mindenki számára rendkívül kínos helyzetet teremtett volna, a lány biztosan sejtett valamit, sőt ki is gúnyolta, a férfi pedig vetélytársának tekintette Marinót, olyasvalakinek, aki mások szerelme után ácsingózik. Hiába él valaki tisztességes életet, hiába van munkája, amit ráadásul kifogástalanul végez, és mindig teljesíti a kötelességét, ha egy egyszerű gesztus, egy hirtelen szeszély folytán veszélybe kerül a becsülete. Önkéntes száműzetésének három napja alatt Marino úgy vészelt át a kilenctől fél tízig tartó időszakot, mint egy árvíz okozta káoszt. A kelletnél tovább tartott, mire másik kávéóra lelt. Az új helyen dohány és vizelet szag terjengett a levegőben, a padló piszkos volt a fűrészpör-

tól, a kávé ócska, a croissant szikkadt, a vendégek ismeretlenek, a pincérek pedig el-lenségesek. Így azután gyomorfájással, valamint három perc késéssel tért vissza az irodába, és másnap reggel egy másik bárt választott, de ezúttal is hiába, a harmadik napon pedig már nem is reggelizett, beteges csüggedés lett rajta úrrá, mint aki elveszti az önfegyelmét, és ivásnak adja a fejét. Szabadságának siralmas félóráját az-zal töltötte, hogy az irodához közeli utcákon bandukolva ismeretlen bárokat vizsgálgatott kívülről, akár egy koldus, aki tudja, hogy ha bemerészkedne, azonnal ki-dobnák, fürkészte az elsiető lányok arcát, akik mellükhöz szorított színes dossziék-kal léptek ki a kapukon, vele azonban sohasem futott össze, pedig öntudatlanul is a lányt kereste. Tíz óra tizenkilenc perckor, miután egy akta címét piros tintával alá-húzta, eldöntötte, hogy elfogadja a nyilvánvaló tényeket: szerelmes, és a városban sehol nem főznek olyan jó kávé, mint amelyet a megszokott bárjában.

Másnap a visszatérés gondolatának izgalma ébresztette, mint ahogyan fiatalabb korában sem hagyta aludni egy közelgő utazás ígérete. Nyolc óra előtt három perccel már az irodában volt, mindenkit megelőzött, nem úgy, mint azok a bohém kollégái, akik zihálva és ápolatlanul jelentek meg nyolc óra után öt perccel, és bocsánat-kérések közepette rosszulletre hivatkoztak. Marino mély szájalommal nézte őket, megkönnyebbülten, hogy ő nem tartozik közéjük, és folytatta ceruzáinak a hegyezé-sét. Aznap reggel több hegyet is eltört, bár ez nem ütött csorbát a hegyezéssel kiér-demelt cseppnyi tekintélyén, mert senki sem vette észre. Marino elutasította a ce-ruzahegyező és ragaszkodott az idejétmúlt borotvapengéjéhez.

Nyolc óra ötvenhét perckor szokásával ellentétben már felvette a dzsekijét és kulcsra zárta íróasztala fiókját, amelyben ceruzákat, pengét, tollakat, ceruza- és toll-radírt, valamint különböző méretű tűzőkapcsokat őrzött. Nyolc óra ötvenkilenc perckor pedig már lesben állt az iroda digitális órája előtt kártyájával a kezében, várva a pillanatot, hogy megjelenjen a kijelzőn a kilenc óra nulla-nulla. Amikor az óhajtott pirosas számok végre előtűntek, olyan bravúros pontossággal helyezte a kártyát a részbe, mint ahogy a torreador döfi a tört a bika nyakszirtjébe. Marino vi-szont szerelmes volt és még saját tökéletessége iránt is közömbösnek mutatkozott.

A lány már ott volt a bárban, ebben a visszakapott édes otthonban, amely a leg-szebb, legmeghittebb oldalát, talán ki nem érdemelt könyörületét mutatta Marinó-nak. A pincér, akinek az arcán Marino a legkisebb ellenérzés jelét sem vélte felfe-dezni, odasietett hozzá, s pontosan úgy szolgálta fel neki a kávé, és a pirítóst, aho-gyan szerette, a kávé röviden, forró tejjel és a végén egy csepp hideggel, ami pedig a pirítóst illeti, soha nem evett tökéletesebbet. Azonban minden igyekezet egy csa-pásra hiábavalóvá vált, mert Marino étvágóját elvette a szerelem, épp úgy, mint ka-maszkorában.

A lány egyedül volt a bárban és őt nézte. A szokásos asztalánál ült, a korai idő-pont ellenére is dohányzott, kedvetlenül iszogatta a kávéját, miközben a csésze alja kör alakú foltokat hagyott az iskolai dossziéjában lévő jegyzetein. Sápadtabb és kóco-sabb volt, mint valaha, szűk, koszos, sárga szaténadrágot és egy durva anyagból

készült pulóvert viselt egy alóla itt-ott kilógó inggel, amely egy nála sokkal magasabb férfié lehetett, azé, aki aznap reggel már nem fog jönni, a hűtlen. A lány szemét eltakarta egyenes szálú, ápolatlan haja. Kirepedezett, rózsaszín ajkai között egy hajtincset rágcsált, beletemetkezve a kétségbeesésbe, a magányba és az álmatlanságba.

Valahányszor feltűnt valakinek az alakja a bár ablakai mögött, a lány felegyenesedett, mintha egy pillanatra magához tért volna. Valójában nem Marinót nézte, nem úgy tűnt, hogy bárkire vagy bármire képes lenne figyelni, csupán a pupillái éledtek fel egy pillanatra, amíg ismét meg nem bizonyosodott arról, feleslegesen várakozik. Kilenc óra húsz perckor elment. Alig érezhető izzadságszagot árasztott, ahogy elhaladt Marino mellett, aki csak akkor mert utána fordulni, amikor már nem láthatta.

– Van egy lányom – szólalt meg a pincér keserűen –, félek, mi lesz veled, ha felnő. Az ember olyan sok mindent lát.

Marino hevesen bólintott. Kérdemelni a pincér, egy ismeretlen ember bizalmát, sokkal jobban megindította, mint a szerelem, hiszen ezt az érzést jóformán nem is ismerte.

Éjjel tíz óra körül, egy esti tanfolyamról hazafelé tartva, a buszból egy ismerősnek tűnő férfit látott. Mielőtt az emlékezetében sikerült volna teljesen felidéznie, a haragja már beazonosította. A férfi egyedül, zsebre tett kézzel és kigombolt dzsekiben ment, nyakkendőjének vége már-már obszcén módon lógott ki barna mellénye alól. Egy kicsit is magára adó ember már évek óta nem hordott olyan hosszú pajeszt, mint ő. Marino riadtan kereste a lányt a járdán, és kezdetben csalódottan, mégis megkönnyebbülve vette tudomásul, hogy nem látja. A férfi hátramaradt, de azután a busz megállt egy jelzőlámpánál, és az egy perccel azelőtt látott kép megismétlődött, mintha az idő visszatért volna a közelmúltba, ez az érzés gyakran nyugtalanította Marinót, amikor buszon utazott.

Ezúttal viszont már a lányt is látta. A férfi mögött gyalogolt, pont ugyanúgy volt öltözve, mint reggel, combjait takaró gyűrött ingben, a karjában a dossziéjával, fáradtabbnak, sápadtabbnak és még kétségbeesettebbnek tűnt, mintha egyebet sem tett volna, mint hasztalanul kereste és követte a férfit reggel nyolc óta, kócosan, akár egy alvajáró a kivilágított utcán, megállás nélkül és tántoríthatatlanul. A férfi hátra sem fordult, hogy rápillantson vagy bevárja, annyira biztos volt abban, hogy hűségesen követi, mit egy kivert kutya, ő maga pedig távol tartotta magát tőle és minden mástól. A lámpa zöldre váltott és Marino nem látta őket tovább.

– Ott van – mondta másnap reggel a pincér és leplezetlenül rámutatott. – Már fél órája vár. Valakinek értesítenie kellene az apját.

– Ha van neki – válaszolta Marino. A gondolat, hogy árva, kicsit zavaróan eltűlozta a szerelmét.

– Undorító az élet – mondta a pincér, és kérés nélkül átadta Marinónak a félbehajtott, még érintetlen újságot. Marino éppen ki akarta nyitni a lapot, amikor a lány tett egy mozdulatot, ő pedig összerezzenett félelmében. A lány felállt az asztaltól, és

úgy tűnt, őt nézte, és felé indult egy pénztárcával vagy egy tolltartóval a kezében. Amikor azonban a pulthoz ért, és rákönyökölt, már nem rá nézett. A haja alatt, az arcán és a homlokán izzadságcseppek csillogtak, mint kicsi, tűnékeny üveggyöngyök. Marino először hallotta a lány hangját, amikor az sietve egy pohár vizet kért a pincértől, mialatt lerágott és lakkozott körmű, rövid ujaival idegesen dobolt a márványon. A hangja és a pupillái mintha nem is hozzá tartoznának: talán a sajátjai lesznek sok év múlva, amikor az életében már minden pótolható lesz.

Néhány dolog pedig már az volt, tartott tőle Marino, amikor látta, hogy a mosdó felé tart: a magány, a félelem, az álmatlanság. Kétségkívül a barna öltönyös férfi úgy döntött, hogy nem tér vissza, átlátszó gyávasággal és hazugsággal kimentette magát a lány előtt, újra tisztességes apa lett, bűnbánó és vétkező férj. Becsapták, gondolta Marino, miközben a mosdókhoz vezető rövid folyosót szemlélte, megalázták, elhagyták. Széttérpesztett lábakkal sírt egy bár mellékhelyiségében, és talán attól félt, hogy a titoktartás és a napra beszámozott apró fehér pirulák, mint a holdfázisok a naptárban, nem bizonyultak elégnek ahhoz, hogy minden rejtve maradjon. Kilenc óra tizenhat perc volt, és a lány még nem jött ki a mosdóból. Marino, elkerülendő, hogy a pincérben a hálátlanság legkisebb gyanúja is felmerüljön, úgy tett, mintha az újságot olvasná, miközben azon járt az esze, hogy mi fog történni: „amikor kijön, ki lesznek festve a szemei, már nem fog sírni, olyan lesz, mintha közben eltelt volna öt év, és az egészre nagyon távolról fog emlékezni”.

Kilenc óra huszonegy perckor a pincér már nem figyelt Marinóra, mert a pult környéke teljesen megtelt vendégekkel, és az egyetlen üres asztal az elhagyott lányé volt: egy rózsaszín dosszié énekesek és tévésínészek fényképeivel, egy csésze kávé, egy hamutartó egyetlen cigarettacsikkal, amelyen Marino rúzs nyomait vélte felfedezni. Azonban a szerelem kitörölte Marino emlékezetéből a részleteket is, így elképzelhető volt, hogy a lány nem is használt rúzsot. Hogy elterelje saját türelmetlenségéről a figyelmet, titkos női dolgokról képzelődött, az ágyékhoz ragasztott betét eldugott, savanyú szagáról. Olyan volt, mintha egy félig behajtott ajtó mögül kémkedne valami után, ami után nem kellene, titokban megszagolná a haját vagy a pulóverét.

A lány viszont nem került elő, és Marino tudatában az idő olyan szédítő gyorsasággal pergett le, ahogy a másodpercmutató számai váltottak át az órán, ahol hat percen belül regisztrálnia kellett magát, mert már kilenc óra huszonnégy perc volt, és még ki kellett fizetnie a reggelijét, össze kellett hajtania az újságot, és át kellett mennie a téren a hivatal kapujáig, és fel kellett mennie a lifttel, és mindez a legjobb esetben, és ha azon nyomban elindul, akkor is több mint öt perc, kockázatos határidő, de már lehetetlen, mert a vendégektől kimerült pincér egyáltalán nem figyelt rá, neki pedig nem volt aprópénze, és fizetés nélkül sem mert távozni, és ki tudja, hogy amikor kilenc óra huszonhét perckor odaér a kapuhoz, nem lesz-e leállítva a lift, merthogy ez a kellemetlenség többször megtörtént vele.

A mosdók felé vezető sötét folyosó olyan volt, mint egy mutatók nélküli óra. Marino úgy számította, hogy a lány több mint húsz perce volt odabenn. Az ember, ha az idő tört része áll rendelkezésére, általában vakon, öntudatlanul cselekszik. Marino vakmerő módon úgy döntött, hogy vizelnie kell. Kilenc óra huszonhat percre már az utcán lehet. Utoljára elővigyázatosságból még egyszer ránézett a pincérre: hangosan beszélt valakivel, miközben egy nedves ronggyal tisztította a pultot, és Marino viselkedése egyébként sem kelthetett gyanút senkiben; bárki felkelhet a székéről és elindulhat a mosdó felé.

Legalább tíz éve nem dobogott olyan vadul a szíve, nem érezte azt az émelygést a gyomrában. A női mosdó ajtaján egy esernyős japán női sziluett volt. Félig nyitva állt, és kihallatszott a víztartály hangja. Kilenc óra huszonhét perc volt, és Marinóból elszállt az elszántság, hogy tovább szimuláljon. Mint aki a romlásba és a bűnbe veti magát, úgy lökte be az ajtót. Kétségbeesve konstataált egy makacs, mozdulatlan akadályt. A bidé mellett, a földön, még mielőtt belépett volna, egy felfelé tartott kezét látott, ernyedte volt, mint egy halott madár.

„Elájult”, gondolta Marino, mintha egy lidérces álomban hallaná azokat a szavakat, majd addig nyomta az ajtót, amíg a teste az ajtó és az ajtókeret közé nem szorult, és a szerencsétlenség fojtásában úgy érezte, hogy mindjárt rajtakapják, és elveszíti a munkáját, és soha többé nem helyezi be műanyag kártyáját a megfelelő időben az óra résébe. Csak másnap reggel, újságolvasás közben – nem a bárban, ahová soha többé nem tért vissza – értette meg, amit látott. A lány arca olyan fehér és hideg volt, mint a bidé porcelánja és meztelen karja is, amelyen egy lila folt látszott, kicsit sötétebb, mint az ajkai, amelyek ínye fölé húzódtak. Nyitott szemeiben úgy csillogott a poros villanykörte fénye, akár egy deres üvegen. Összegörnyedve feküdt a padlón, lehetetlen pózban, és úgy tűnt, mintha az utolsó pillanatban egy vérzést akart volna elállítani, mert egy hosszú, mintás zsebkendő volt az alkarjára kötve. Mielőtt kiment volna, Marino rálépett valamire, egy műanyag tárgyra, amely megreccsent a jobb lába alatt, és szétpukkadt, mint egy vérszívó.

Remegve haladt át a báron. Senki sem vette észre, és senki sem látta a piros nyomokat, amelyeket maga után hagyott. Kilenc óra harminckét perckor behelyezte mágneskártyáját az iroda órájába. Jóval később, mint álmában, egy rendőr vagy egy mentőautó szirénájának hangja ért fel hozzá, enyhén belehasítva a meleg levegőbe, a légkondicionálók és az írógépek zajába.